СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 121. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 24. травня, 1929. VOL. XXXVII. No. 121. Jersey City, N. J., Friday, May 24, 1929. THREE CENTS.

ДУХОВЕНСТВО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ І ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В СПРАВІ МИРА

УВАЖАЄ НОВУ ВІЙНУ ЗНЕВАГОЮ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 23. травня. — 186 визначних релігійних провідників з Америки і Великої Британії підписали спільну відозву до „всіх церков і всіх людей доброї волі" в справі занехання війни як средства полагоди міжнародних конфліктів. Відозва та є доповненнем Париського Договору, який поставив війну поза законом.

Духовники твердять, що вже прийшов час, щоби справу війни трактувати на серіо й прийти до того заключення, що слідуюча війна булаб обидою цивілізації і Бога, бо теперішня ґенерація вже настільки дозріла, щоби порозуміла, що війна це злочин.

ЩЕ ОДИН ВИСТУП АВРАМЕНКА.

НЮ ЙОРК, 23. травня. — Ті, що не могли чи занедбали прибути на вечір українських танків, влаштований минулої неділі балетмайстром Авраменком у Ню Йорку, будуть мати нагоду подивляти українську танкову штуку на пописі нюйорської школи, який відбудеться в пятницю, 24 травня, в галі ч. 9, при другій евені.

Як відомо, Авраменко викликав своїм першим виступом загальний подив.

СЕНАТСЬКІ ТАЙНИ І ПРЕСА.

КАРАЮТЬ КОРЕСПОНДЕНТА, ЩО ВИЯВИВ ТАЙНУ.

ВАШИНҐТОН, 23. травня. — Сенатський Реґуляміновий Комітет відобрав Павлови Р. Мальонови, кореспондентови „Ди Юнайтед Прес Ессосіейшен", привілей перебувати на коритарі сенату. Разом з тим буде він відповідати за те, що помістив в часописі відомости про це, що було говорено в сенаті підчас тайної сесії.

НЕ ПУСКАЮТЬ ВОЛЬТЕРА ДО АМЕРИКИ.

ТЕ САМЕ СТРІНУЛО Й РАБЕЛЄ, ЯКОГО ЗБІРКУ СКОНФІСКОВАНО В ФИЛАДЕЛФІЇ.

БОСТОН, 23. травня. — Цлові урядники сконфіскували місяць тому 13 примірників „Кандида" Вольтера. Дальші книжки тоїсамої повісти підпали рівнож конфіскаті.

Сталося це тому, що в тій книжці є багато такого, що колідує з законом моральности. Книжку цю написав славний француський письменник Вольтер ще тому 170 літ. Переложена вона на всі мови світа.

НЕ ТАК ТО ЛЕГКО БУТИ ПАСТОРОМ.

НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ, ҐУМИ ЖУВАТИ І ТАБАКИ НЮХАТИ.

ЛЕНКЕСТЕР, Пенсилвенія. — Церква Зєдинених во Христі Братів видала розпорядок, яким забороняється пасторам тої церкви курити, ґуму жувати і табаку нюхати.

ЛИНДБЕРҐ ЛІТАЄ.

НЮ ЙОРК, 23. травня. — Чарлз Линдберґ літає день в день, але не для бизнесу чи яких инших цілей, а возить свою наречену, її сестри та тещу. Ось тепер прилетів з ними до Ню Йорку.

ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ У ВОЗДУСІ.

ХОЧУТЬ ЛІТАТИ ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ І ЗДОБУТИ СВІТОВИЙ РЕКОРД ЩОДО ВИТРЕВАЛОСТИ.

ПОРТ ВОРТ, Тексас, 23. травня. — Моноплян Форт Ворт хоче побити рекорд літака Квесчен Марк. Думає літати без перерви тиждень, а то й довше.

Форт Ворт піднісся в повітря минулої неділі в годині 11.30 перед полуднем і літає досі. Вже осьмий раз наповнюють його в повітрю ґазоліною. Найбільше побоюються того, щоби літак не запалився при наповнюванню ґазоліною. Летуни Роббинс і Келлі навіть не взяли з собою парасолів, щоби ратуватися на случай нещастя.

ПРЯМО З АМЕРИКИ ДО РИМУ.

ОЛД ОРЧАРД, Мейн, 23. травня. — Літак „Ґрін Флеш" системи Белланка готовий до лету з Америки до Риму, столиці Італії. Жде тільки на добру погоду.

ЗА 60 МІНУТ З НЮ ЙОРКУ ДО АТЛАНТИК СИТІ.

АТЛАНТИК СИТІ, 23. травня. — Вчора відчинено правильну воздушну комунікацію між Ню Йорком і Атлантик Ситі. Подорож триватиме 60 мінут.

ЧЕМБЕРЛЕЙН ХОЧЕ ЗНОВУ ЛЕТІТИ.

БУДУЄ ЛІТАЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ. РОЗПІЧНЕ ПРЯМУ ВОЗДУШНУ КОМУНІКАЦІЮ МІЖ ЕВРОПОЮ Й АМЕРИКОЮ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 23. травня. — Кларенс Д. Чемберлейн думає знову перелетіти Атлантійський океан. І то не сам, а в товаристві яких 30 подорожних, які започаткують тим летом правильну воздушну комунікацію між Америкою й Европою. Але це не наступить скорше як за рік, бо скорше не вдасться збудувати літаючого корабля. Чемберлейн думає вилетіти з Ню Йорку і перервати лет в Новій Фунляндії, щоби наповнити літак ґазоліною, а відтак летітиме до Ірляндії.

СИНКЛЕР ДАЛІ ПРЕЗИДЕНТОМ.

НЮ ЙОРК, 23. травня. — Нафтовий магнат Герри Синклер сидить тепер у вашинґтонській вязниці, але це не перешкодило вибрати його президентом „Ди Синклер Консолидейтед Ойл Корпорейшен".

ГУВЕР ЗАДОВОЛЕНИЙ З ЖЕНЕВИ.

ВАШИНҐТОН, 23. травня. — Заступник адмірала Гилері Джонс і командант Г. Н. Трен, американські морські експерти, здавали звіт з женевської конференції в справі зброєння. Президент Гувер, вислухавши звіту, заявив, що тепер вже можна бути оптимістом щодо справи роззброєння на морю.

БУДУТЬ ШУКАТИ ЗАГИНУВШУ ШКОЛУ-КОРАБЕЛЬ.

З Копенгаґи (Данія) відправляється в південні підбігунові моря невелике моторове судно, що має обслідувати всі моря та острови на лінії Буенос Айрес (Арґентина)—Мелбурн (Австралія). Пять місяців тому данське научне судно „Копенгаґа" вийшло з Буенос Айреса в Австралію й з того часу про нього нічого не чути. На ньому була данська морська школа. Думають, що можливо це судно потерпіло аварію денебудь біля безлюдного острівця в південній частині Атлантійського океану й тепер там чекає на рятунок.

ЧИ МАРС ВІДЗИВАЄТЬСЯ?

Англійскі астрономи запримітили щось у роді сиґналів з Марса. Цілий тиждень що ночі в 10. год. появляється біля планети світляний метеор, що щезає в просторі. Деякі вчені висловлюють здогад, що це сиґнали Марсіян. Якби це було правда, то мешканці планети може щасливішої від нашої, мусять ще заждати на нашу відповідь. Для такої відповіди треба нам світляного проміня шириною на 10 кільометрів. Апаратів для витворення такого світла покищо не маємо, але створити їх не є неможливим.

ТЕМНА ХРОНІКА.

10 місяців вязниці дістав Ілько Приступа, що під покришкою актора та кабаретиста обікрав готелеву кімнату в Бродах. — 1 рік вязниці дістав парубок з Трибуховець Юрко Чорний за вбивство свого односельчанина підчас сварки на весіллі. — Тернопільський купець Лянцет повторив старий спосіб, як дійти до маєтку: оголосив фальшиве банкротство і скінчив інтерес також старим способом — вязницею.

НЕРОЗСЛІДЖЕНІ ЯВИЩА.

Лондонські вчені досліджують небуденне медіюм, Австрійця Руді Шнайдер. Він приїхав на запрошення славного „Т-ва для психічних дослідів", якого головою є Гаррі Прайс. У першім сеансі брали участь природник лорд Ралей, фізик Льодус і професори университету Ранкін і Пірсон. У салі дослідів поставлено всякі контрольні апарати, що реєструють найменший рух медія і не дають нагоди до „фальшування" явищ. Шнайдер попав у транс і аж після трох четвертей, спітнівши на всьому тілі, почав проявляти свій вплив. У салі на його бажання грамофон грав сентиментальну англійську пісню. Від Шнайдера відділилась легко фосфоризуюча рука, більше жіноча, як мужеська і витягнула з кишені одному з присутніх хустину. Відтак рука перенеслась на цитру завішену на стіні і торкнулась її легко. Цитра вся фосфоризувала так, що всіворухання були виразно замітні для присутніх. Рука грала сумну англійську мелодію. Відтак схопила на столі олівець і написала на листку кілька слів. Майже одночасно впав у кімнаті стіл, досить віддалений від медія, а кошик у куті сам знявся у повітря і перелетів через салю з такою силою, якби ним хтось кинув. Присутні вчені виключають можливість ошуки. Гаррі Прайс заявив, що бачені явища бентежать навіть найповажніших дослідників.

ЗАСУД ЛІКАРІВ.

Ґродський суд в Соснівці присудив лікарям д-рам Фолінському, Влинському і Зальцеві по 100 зол. гривни й 2 тижні арешту за це, що не хотіли уділити помочі вмираючому поліціянтові.

ПОЖЕЖІ.

В Ямниці, пов. Станиславів, вибухла пожежа в загороді селянина Юрка Грицака і знищила цілковито стодолу й стайні господарства. В Сільці пожежа знищила господарство Ґанущака й поважно ушкодила млин. Загальна шкода виносить біля 5,000 зол. п. В Стижаві, пов. Сколє, вибухла пожежа в забудуваннях Ізраеля Кеслєра і знищила мешканевий дім враз з стодолами. Огонь повстав на даху в стайні, отже заходить підозріння підпалу.

3-ЛІТНІЙ ВБИЙНИК.

Недавно в маленькому литовському селі Яунзалє розігралася страшна траґедія. Хазяйка Самулісніс вийшла на хвилину з дому й оставила дома троє дітей: трилітнього Івася, дволітнього Петра й тримісячну Марусю, котрій дала кусник хліба посипаного цукром. По виході матері найстарший з дітей, трилітній Івась, хотів відібрати своїй тримісячній сестричці лакітку, а коли ця почала плакати, вдарив її палкою по голові. Повернувши домів, мати застала в колисці зимного трупа.

НОВИЙ КОСТЕЛ У ЛЬВОВІ.

Новий костел у Львові під омофором Матери Божої Острobrамської стане небавком напроти Личаківського парку недалеко залізничого двірця. З року на рік будують Поляки щораз то нові костели у Львові, а зате греко-католики від непамятних часів не спромоглися у Львові ні на одну нову церкву. Не чувати нічого навіть про пляновану будову церкви Воскресения, що мала стануги на одній з бічних вулиць Льва Сапіги, хоч було десь і призначене для неї місце, хоч зібрано на її будову (перед війною) і якісь гроші...

КЛОПОТИ З МІЛІОНАМИ.

Парижанка Жобер-Бертельо дістала цими днями урядове повідомлення з Сиднею, що 78-літня її кревнячка залишила їй у спадщині 12 міліонів долярів. До свіжої міліонерки злетілись хмарою журналісти. Уявляли собі побачити даму з погідним, розсміяним обличчям. Тимчасом пані Жобер-Бертельо заявила: „Я і моя донька — в розпуці. Спадщина, що впала на нас, є для нас тягаром. Два роки тому один вуйко в Америці залишив нам 260 міл. франків... до того дня ми жили щасливо. Не були ми багаті, але вели життя заможніх. Разом зі спадщиною, все змінилося..." І пані Бертельо оповідає подрібно, як з днем, коли звістка про її міліони появилась у пресі, вона що дня діставала сотні листів з проханнями, пропозиціями та проектами. Ріжні свояки, знайомі, винахідники, що прохали фінансувати їхні ідеї, добродійні товариства. Пані Бертельо знає вже, які клопоти ждуть її тепер. Їй доведеться втікти перед людьми на довгий час з Парижа і зліквідувати дотеперішне своє помешкання.

3 ДІВЧИНКИ Й ОДИН ХЛОПЧИК.

29-літня Ст. Петчинська в Сухожербській волі біля Вильна привела на світ три дівчинки й одного хлопчика. Одна дівчинка померла, решта дітей зовсім здорові. Минулого року Петчинська повила близнята.

ШПИГУНИ МНОЖАТЬСЯ.

У Торуні арештували кілька осіб обвинувачених у шпигунстві в користь сусідньої держави; є між ними дентистичний технік Пехоцький, брати Гафтке і палітурник Ролінський.

СТРАШНИЙ ГІСТЬ З БРАЗИЛІЇ.

У Маґдебурзі припинили корабель з бразилійським збіжам в остраху, що на ньому находяться щурі, які можуть мати бацилі чуми. При всіх щедротах долі, яких зазнає Европа, бракує їй нині ще чуми.

ЦИГАНИ ЛЮДОЇДИ.

Перед судом карним в Кошицях відбуватиметься в невдовзі процес циганів-людоїдів. Після часописних вісток банда циганів їздила по цілій Угорщині й нападала на всіх. Їхніми жертвами були як багаті купці, так і вбогі селяне. Вбивали, щоб зрабувати щонебудь: годинник, коні, кілька корон чи копу яєць. Коли ограбували трупа, циганки розрізували його, пекли й годували ним цілий циганський обоз. Слідство ведеться вже довгий час, але дотепер невідомо, кілько людей впало жертвою людоїдства.

БІЙ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ З „ЩУРАМИ".

В ночі, з 20-го на 21-го квітня, в ресторані „Погулянка" у Львові дійшло до кровавого братання між двома студентськими корпораціями: корпорації жидівських Поляків, т. зв. „Щурів" (вислів сіоністичної „Хвилі") „Fraternitas" з польською корпорацією „Lutico Venedia". Обі корпорації уряджували комерс в ресторані, незалежно від себе, одна на першому поверсі, друга на партері. Обі корпорації гостили в себе гостей і умовилися, що собі взаїмно не будуть перешкаджати.

Міжтим одначе познанські гості „Lutico Venedi"-ї забажали побачити, як бавиться братня корпорація „Fraternitas" і післали туди делеґатів. „Franternitas" охоче згодилася й вислала своїх делеґатів, щоби тамтих увели до салі, коли нагло між делеґатами повстала словна перепалка й один з познанців зірвав „Щурові" корпоративну відзнаку, на що польський жид **вдарив в лице познаньчика.**

Счинився крик **і обі корпорації в числі 100 людей кинулись на себе. Почалася кровава бійка. Побито зеркала, шиби, поломано всі столи, лавки й крісла. Всі світла погасли.** Тут і там залопотіли револьверові стріли.

Врешті бійка устала. На побоєвищі остало **17 важко ранених,** як з одної так з другої сторони, з цих сімох перевезено до лічниці. В кількох випадках рани завдані шпадами й револьверами є дуже важкі.

Льокаль цілковито знищено. Шкоду обчислюють на **10,000 золотих.**

Братанням студентських корпорацій занялися університетські власти й поліція.

КРІЗА РЕПАРАЦІЙНИХ ПЕРЕГОВОРІВ

ВИКЛИКАНА ВИМОГОЮ ПЛАТИТИ БЕЛЬҐІЇ ЩОРІЧНО 25,000,000 МАРОК ЗА ІІ СТРАТУ НА БЕЛЬҐІЙСЬКІЙ ВАЛЮТІ ПІДЧАС ВІЙНИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 23. травня. — Правительственні й торговельно-промислові кола вважають, що Німеччина не може взяти на себе щорічної сплати по 25 міліонів марок Бельґії, як додаток до загальної суми репараційних сплат. На цьому стоїть також вся німецька репараційна делеґація на чолі з Шахтом.

Після приняття Німцями пропозиції Американця Йонга додаткова вимога Бельґії привела репараційні переговори до нової кризи. Позатим виникли ще деякі спірні питання щодо порядку й терміну репараційних сплат. Все це поставило репараційні переговори перед новою крізою, що може привести до повного припинення дальших нарад.

ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ПАРАҐВАЙ ПРОТЕСТУЄ ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ ПРОТИ ТОГО, ЩО БОЛІВІЯ ПЕРЕВОДИТЬ НА КОРДОНІ КОНЦЕНТРАЦІЮ ВІЙСЬК.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 23. травня. — Параґвайська делеґація в Лідзі Націй подала заяву до секретаріяту Ліґи, що Болівія, не зважаючи на вашингтонський мировий договір з Параґваєм, увесь час концентрує свою армію на кордоні. Параґвай заявляє, що це робить Болівія з метою виповісти несподівано війну Параґваєви та поставити його перед фактом війни.

Параґвайці заявляють, що кождий день прибувають свіжі болівійські війська, які концентруються в ріжних стратеґічних пунктах для нападу проти Параґваю в провінції Чако, яку минулого року Болівія пробувала захопити.

МОСКОВСЬКИЙ СОБВЕЙ.

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО 50% КОШТІВ, ПОТРІБНИХ НА ЙОГО БУДОВУ, ВОНИ ПОКРИЮТЬ САМІ, А РЕШТУ ТРЕБА ПОЗИЧИТИ ЗА КОРДОНОМ.

МОСКВА (СССР), 23. травня. — Нюйорський контрактор по будованню собвеїв, Розов, виїхав з Москви до Відня. Він задоволений зі свого перебування в Москві й сподівається, що з радянським урядом можна робити діло.

Він обчислив, що на будову собвею та водопроводу в Москві треба 150,000,000 долярів. Радянський уряд говорить, що 50% цієї суми він знайде у себе, а решту треба позичити за кордоном. Цю позичку сподіваються большевики виплатити на протязі 29 років з приходів, які дасть собвей та водопровід.

Розов ще не підписав контракту, але каже, що його враження, які він мав підчас перебування в Москві, є позитивними.

УЛЮБЛЕНИЙ ПОСОЛ.

ТАК НІМЦІ НАЗИВАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА ШУРМАНА З НАГОДИ 75-ЛІТТЯ ЙОГО НАРОДЖЕННЯ.

БЕРЛІН (Німеччина), 23. травня. — Американський посол у Німеччині, Шурман, одержав багато поздоровлень від всіх німецьких кол з нагоди 75-ліття його народження. Президент Гінденбурґ прислав йому свою фотоґрафію з автоґрафом, а всі члени правительства зложили свої щирі желання.

Сам посол Шурман цей день перебував у Гале, де перед товариством імени фільософа Канта прочитав свою доповідь „Кант і мир". Це наукове товариство зробило Шурмана своїм почесним членом. Преса й громадянство називають Шурмана улюбленим послом, або „батьком Шурманом". Це свідчить про любов і популярність, яку має серед німецького народу цей Американець з натуралізованих Німців.

МАЛА АНТАНТА.

СКІНЧИЛИСЯ НАРАДИ ПРЕДСТАВНИКІВ МАЛОЇ АНТАНТИ БЕЗ ОСОБЛИВИХ НАСЛІДКІВ І ЗМІН.

БІЛГОРОД (Югославія), 23. травня. — Міждержавний договір Малої Антанти продовжений без змін ще на пять років. Заходи Бенеша про визнання радянської Росії не дали наслідків. Таксамо й у справі більшого економічного зближення між державами Малої Антанти тепер нічого не досягнено, але буде скликана в осени спеціяльна комісія з економістів всіх держав Малої Антанти. Та комісія виробить проєкт взаїмного економічного договору між Югославією, Румунією та Чехословаччиною.

Ці три держави погодилися, щоби Югославія репрезентувала в слідуючій каденції Малу Антанту в Лідзі Націй.

ПЕРЕВАГА ЖІНОК ВИБОРЦІВ.

ЛОНДОН (Анґлія), 23. травня. — Загальна скількість голосуючих в Анґлії виносить 25,092,848 виборців. З того числа на жінок припадає 13,227,690 голосів, а на мужчин — 11,865,158.

Таким чином число женщин-виборців перевищує мужчин на 1,362,532 голосів.

ЧЕТВЕРО ВТОПИЛОСЯ З ГИДРОПЛЯНОМ.

АЛЬЖИР (Африка), 23. травня. — Літак-гидроплян, що летів з Марсилії до Альжиру, впав у Середземне море й пірнув під воду. Летун, що вмів добре плавати, вибрався з літака й виплив на поверхню моря. Його врятували люде, що були недалеко на човні.

Четверо инших, які були на гидроплянi, загинули.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at ... Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section ... of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В ОБОРОНІ СВОБІДНОЇ ПРЕСИ

Всяка демократія тратить ґрунт під ногами, коли позбавлена тих підстав, на яких вона побудована. А до тих підстав належить: свобода слова, друку і зборів. Норис, сенатор з Небраски, занепокоєний тим, що в свобідній Америці незабаром не буде можности для істнування свобідної преси. Бо якщо не зарадимо перед часом лихови, вона буде здавлена й попаде в руки всесильних тростів, які саме тепер взялися викуплювати пресу по цілій Америці і концентрувати її в своїх руках. В той спосіб трости хочуть всесильно опанувати публичну опінію, використовуючи це для економічних і політичних цілей. Сенатор Норис наводив два дні факти, що воно дійсно до того йде, спиняючись обширніше над закупом цілого ланцюха ґазет з боку „Ди Інтернешенел Пейпер і Павер Компані".

Звертаючи увагу загалу на цю обставину, сенатор Норис домагається, щоби тим тростам відобрати право до дешевих почтових ґазетних оплат. Він представляє ту небезпеку, яка стоїть перед народом, який позбавлений вільної преси. І покликується на великого американського свободолюбця Тому Джефферсона, котрий заявив, що він воліє мати свобідну пресу як свобідну державу, колиб його заставили вибирати між одним і другим. І Норис тоїсамої думки, що не може істнувати вільна держава без вільної преси. Сенатор з Небраски предсказує сумні часи, якщо теперішне поколінне допустить до цього, щоби преса опинилася в руках тростів. Бо тоді діти наші стануть звичайними економічними невільниками, а Злучені Держави зачнуть котитися вниз.

Доходження, які переводить Федеральна Торговельна Комісія, кинуть ще богато світла на ту справу, за якою побивається сенатор Норис. Порушена ним справа має дійсно надзвичайно велике значінне. Якщо великі трости захопилиб всю пресу у свої руки, а познаки цього вже є, ціле економічне й політичне життє опинилося би в руках одиниць. Америка не ріжнилася би тоді нічим від того, що діється на совітських землях чи в Італії, де прибито думку загалу, а верховодить диктатура думки комуністичної чи фашистівської кліки. В Америці диктувалаб тоді виключно фінансова кліка, яка руководилася би виключно матеріяльними інтересами. Це означалоб цілковитий занепад духових цінностей американського народа. І колиб американський нарід навіть зискав на такій диктатурі матеріяльно, то духово й ідейно поніс би такі втрати, які моглиб спричинити цілковитий занепад. Бо матеріяльна сила ще далеко не все, на чім будується могутність народа.

НА ВЛАСНІ СИЛИ

Значіння гроша в боротьбі. Експропріяції. Чужа поміч деморалізує. Ірляндці в Америці вишколювали боевиків і складали бойовий податок. Тою дорогою треба ступати й американським Українцям.

Попри всі питання технічного порядку, що ними кожна організація мусить клопотатися, займає чи не перше місце питання гроша. Кожна організація, що хоче успішно працювати, не може полишити цеї справи на боці; навпаки, вона мусить немало енергії зужити на справу грошевого забезпечення, коли не хоче, щоб її почини пішли на марне. Ріжні організації всіляко радять собі, в залежности від свойого характеру, роду діяльности та умовин праці. Слід однак підчеркнути, що це все, що можливе до переведення в леґальній організації, якої діяльність не подибує з боку істнуючої чужої влади ніяких перепон, не можна перевести в підпольній організації, що її діяльність направлена на шкоду займанщицької держави.

Вже в минулому ріжні підпольні організації призадумувалися над способами придбання необхідних коштів та в цій ділянці перевели вони ріжні спроби, збогативши підпольне життя деякими досвідами. І так, ірляндська організація шінфейнерів переживала неодну важку хвилю зприводу недостачі відповідних грошевих засобів та пробувала ріжних можливостей для їх добуття, почавши від експропріяцій, опертя о чужу поміч та на допомозі власного таки громадянства, зокремаж заокеанської ірляндської еміґрації скінчивши. Це саме можна сказати й про польську боеву організацію із цим хіба додатком, що вона мала кращі і приятливіщі умовини в Росії і вспіла добути шляхом експропріяцій більші суми; забезпечивши себе так на довший час, вона змогла повести відповідно поставлену, освідомлюючу, визвольницьку пропаґанду й розбудивши в ширших шарах народу живий інтерес для визвольної боротьби, приготовила тим самим пригожий ґрунт для ведення допомогової акції серед власного громадянства.

Не від речі буде задержатися над поодинокими можливостями здобуття грошей через організацію, що в основу її діяльности лягло визволення шляхом революції. На перше місце висувається тут можливість експропріяцій, найбільше мабуть приемлива для такої організації з цього приводу, що усамостійнює та унезалежнює її від ріжних громадських настроїв і дозволює їй, без уваги на т. зв. публичну опінію, переводити послідовно свої завдання та не встрявати в разпрю поодиноких громадських угруповань. З уваги однак на це, що шлях експропріяцій, особливо під теперішню пору удосконалених технічних винаходів та звязаного із цим риска, вимагає надзвичайно добре вишколених виконавців і довгої та основної підготовки, полученої із немалими грошевими витратами, як рівнож нерідко й жертв у людях, то не завсіди користи, придбані таким шляхом, можуть оправдати ці вклади. Коли до цього добавити, що експропріяції поглочують енерґію, потрібну до ведення основоположної діяльности, та що при невідповіднім підборі людей можуть пособляти розвиткові бандитизму, як це впрочім мало місце в російських і польських організаціях, то ясно стає, що цей шлях здобування грошей є незвичайно важкий та може у вислідах потягати за собою необчислимі моральні й фізичні втрати.

Другим засобом є чужа поміч, зокрема таких держав, що в їх інтересі лежить поборювання спільного ворога; вони пособляють діяльности даної організації, бо цим самим підривають сили свойого ворога. Хоч цей шлях може бути навіть дуже приемливий, бо забезпечує революційній організації ведення систематичної діяльности, то одначе тоді тільки, коли ця поміч є дана без усяких зобовязань. З правила однак чужосторонняпоміч накладає ряд менших або більших зобовязань, що деколи перехрещуються з істотними завданнями організації й гальмують навіть її розвиток. Рівнож, беручи під увагу, що чужа держава не завсіди добре визнається у відносинах поневоленого народу, буває й таке, що вона пособляє акції ріжних авантюристів, що, ради наживи, можуть використовувати чужу поміч та компромітувати ідейний революційний рух. Вкінці не слід забувати, що чужа поміч відбивається подекуди дуже некорисно на членах революційної організації, особливо в площині їх творчої ініціятиви й може згодом впливати на створення компромісового, опортуністичного нахилу.

Бачимо, що цей, на око легкий, спосіб накопичений неменшими небезпеками для підпольної організації. Тому, коли вона хоче себе охоронити перед ними, мусить шукати постійного опертя деінде, саме, в свойому власному народі; тільки таким робом зможе вона підготовити тривку, здорову основу для своєї діяльности та зберегти свою прямолінійність.

Що воно так є, доказує це історія визвольної боротьби Ірляндців, яка ніколи не булаб увінчалася успіхами, якщо ірляндський нарід, зокрема американська ірляндська еміґрація не булаб зрозуміла ваги справи визволення й не взялася за діло всесторонньої допомоги. Ця допомога йшла не тільки в напрямку придбання відповідних коштів, але й підповідних кадрів свіжих сил до революційної роботи. В цій цілі повстав був в Америці й Канаді окремий комітет, що взяв на себе обовязок постачати організацію шинфейнерів в краю всіми необхідними средствами. За його почином наладнано збіркову акцію, уладжувано вистави, базарі, пікніки то що, із яких чистий дохід ішов на цілі визвольної боротьби. Як це Ірляндці вміли гаразд поставити, свідчить хотяйби це, що в 1864-ому році базар, влаштований у Шикаґо, збогатив касу організації на суму 50 тисяч дол., а протягом перших років успіла Америка й Канада зібрати не менше, як пів міліона долярів. Крім цього ірляндська еміґрація, на окремо уладжених курсах, вишколювала боевиків та дбала за підготовку вишколених у військовому ділі жовнірів і старшин для моменту остаточної розправи. Цих останніх приміщувано в американській армії так, що протягом недовгого часу нараховувано в американській армії біля 14 тисяч Ірляндців. Крім цього творено окремі відділи, які згодом зросли до 80 тисяч зареєстрованих членів; їх обовязком було кожного місяця вплачувати членські вкладки по 50 центів найменше. Тож не диво, що визвольний ірляндський рух, чуючи за собою моральну й матеріяльну підпору, постійно кріпшав і був цим непримиримим чинником, що ставив чоло ворожому насильству, паралізуючи всякі уґодові затії та промощуючи шлях до побідного визволення.

Як же справа виглядає в нас? Як знаємо, Українська Військова Організація повстала, щоб протиставити ворожому наїздові на **недовгий час**, саме, до хвилі оконечного й корисного — по запевненням тодішного політичного центра — вирішення долі західно-українських земель. Та вона побачила, що ніякі дипльоматичні заходи й пактування, як теж і **„фаєрверки" недоцільні та що** про судьбу даного народа, всупереч голошеним вільнодумним вільсонівським кличам, рішає й рішатиме інтерес або кулак. У. В. О. тоді зрозуміла, що вона мусить вступати на шлях **затяжної боротьби,** якої завершенням має бути **збройний чин,** а його вислідом визволення українського народу. В парі з цим стає перед нею кастирливе питання роздобуття відповідних грошевих засобів, що уможливилиб від імпровізації перейти до **систематичної, пляномірної роботи,** яка не обмежуваласяб на одній займанщині а обхоплювалаб **цілість** українських земель.

Щоб роздобути відповідні гроші для цеї цілі в краю, від власного громадянства, не могло — поза невеликою допомогою — бути й мови, хотяйби з огляду на велику нужду, що немилосерно доскулювала нашому народові після всяких наїздів. Значить, треба було здобувати необхідні средства таки на ворогові, отже відбирати від нього хоч частину цього, що він повсякчасно грабить із українського населення. На цей шлях була У. В. О. приневолена вступити та не зірвала в цілости з ним до сьогодня. Тут слід завважити, що він загально не увінчався сподіваними успіхами, а змінне щастя, на якому він заложений, принесло вже кілька разів доймаючі моральні й навіть матеріяльні втрати, а що більше: жертви в людях. До цьогож способу сягає У. В. О. в крайних випадках, приневолена до цього конечністю, а тому експропріяції не можуть, у майбутньому, являтися головним засобом добування необхідних коштів; що більше, слідби його взагалі закинути.

Відносно чужої помочі, то до уваг, поданих на початку, можнаб хіба добавити, що У. В. О. дійшла до цеї істини, що всяка робота, зокремаж революційна, яка спирається тільки й виключно на чужу поміч, не має й не може мати ніяких виглядів на успіхи. Коли сорокміліоновий нарід не може, або й не хоче піддержати визвольного руху, то, або він не є народом здібним сам собою правити, або йому під ворожим чоботом добре й ніякої волі йому не треба. Так воно одначе, на ділі, у нас не є. Бажання волі вже досить глибоко проникнуло в наш нарід; недостає йому тільки орґанізованости та відповідного проводу. Та до цього також стараються недопустити наїздники на наших землях, бачучи в цьому запоруку своєї влади й сили. Коли ще добавити й небезпеку, на яку наражується населення на місцях, з боку займанщицької влади, за піддержку революційної орґанізації, то тоді зрозумілими стають ці невідрадні умовини, серед яких доводиться У. В. О. продовжувати свою діяльність.

В такому положенні можна найти вихід тільки тоді, коли українська заокеанська еміґрація, користаючи із приятливіщих умовин, серед яких вона живе, візьметься за діло **постійної, всесторонної піддержки визвольного революційного руху.**

Треба признати, що українська заокеанська еміґрація зрозуміла вагу й конечність такої піддержки. Доказом цього є малі вправді лепти в порівнанні із піддержкою, якою користувалася була колись ірляндська орґанізація шинфейнерів, але й вони є виявом зрозуміння ваги нашої визвольної боротьби й запорукою, що українська заокеанська еміґрація зможе розвинути як слід діло постійної, всесторонньої піддержки для революційної боротьби в старім краю.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць квітень, 1929).

І. ПРИХІД:

З перенесення з попередного місяця		$157.12
Прихід в квітні, 1929		827.08
Разом		$984.20

ІІ. РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) Рідна Школа	$300.00	
2) Бойовий Фонд	150.00	
3) На будову Дому Інвалідів	100.00	
4) Союзови Українок на висилку делеґації на Міжнародний Жіночий Конґрес	100.00	
5) На оселю робітників пера	100.00	
6) Тов. „Просвіта" у Львові	55.00	
7) Сироти	25.00	
8) Передплата часопису	5.00	
9) Кошти висилки і листів	7.00	$842.00
б) Висилка меморіялів українського студентства в справі листопадових подій		5.24
в) Удержанне канцелярії		25.00
г) Дорога		10.00
Разом		$882.24

ІІІ. ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід в місяцю квітні, 1929	$984.20
Розхід	882.24
Остає в касі Обєднання з кінцем квітня, 1929	$101.96

Обєднанне Українських Орґанізацій в Америці.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(40)

Вертаючи до двора, Тиміш став ще раз передумувати все те, що чув від Тодора. Зразу не сумнівався, що при помочи Медвина Кравчукови докаже злодійство. Також не сумнівався, що його батько впав жертвою обману, гадаючи, що бере доньку свого приятеля. Поволи в його думках стали виринати сумніви. Чей же його батько не дурний хлоп і не був сліпий. Хоч би не знати яка хитра дівка, не здурилаб його. Тиміш став думати:

— Може то Ляхи, користаючи з того, що батька нема дома, підіслали свого, будьтоби Медвина, щоби в родині гетьмана зробити заколот? А може ще й гірше затіває той, бультоби Медвин? Треба сокотитися. Треба бути обережним на два боки. Його вислухати, але й пильнувати, щоби не наробив якої халепи.

Вернувши до двора, Тиміш пішов просто до Данила і розказав йому про стрічу з черцем. Данило тільки розвів руками. Не знав, що про все те думати. Він радив Тимошеви:

— Зажди, аж той чернець розкаже решту. Мені підозріле одно. Те, що він до тебе так пізно зголосився. Приказ від Кричевського дістав півтора року тому. Дорога з Литви сюди не така далека. Чому він скорше не прийшов, коли справа така важна? Чи його тепер хто не підіслав на нашу згубу?!

— І мені таке приходить на гадку. Треба обезпечитися на два боки. І вислухати треба його, і пильнувати.

Тиміш позвав всіх Татар, що були в дворі, і приказав їм пильнувати двора так, щоби самі, непомічені мали на оці ворота, всю огорожу, всі вікна і двері.

Вже сам приїзд Тимоша був Олені і Кравчукови ненаруку. Ще більше ненаруку було їм те, що Кравчук мусів перенестися до иншої комнати, з котрої в ночи не міг прийти до Олени дверми. А мусів до неї зайти, бож треба було перебалакати, що їм діяти. Раніше, заки Кравчук дістав був комнату Тимоша, лазив до Олени вікном. І тепер се було можливе, бо сніг щез, дерева і кущі в саді вже покрилися цвітом і листем. Було се менше вигідно і менше безпечно, як дверми, але иншого приступу до Олени Кравчук тепер не мав. Вже по півночи вийшов у сад і підійшов під вікно гетьманової. Коли показалося, що вікно було тільки приперте, він доміркувався, що жінка рахувала на його прихід, хоче, щоби він прийшов і дожидає його. Відчинив вікно, вліз до середини, вікно притягнув назад і приступив до ліжка. Як вичайно в послідних часах, так і тепер, ледви її добудився. Вона, заки лягла спати, відчинила вікно, бо не сумнівалася, що Кравчук прийде. Не хотіла, щоби він у вікно стукав. Вікно приперла, вицідила свою порцію горівки, лягла і вснула. Коли Кравчук на силу роздрухав її, спитав:

— Що будемо робити? Як не гетьман, то гетьманич влазить нам в дорогу!

Позіхаючи і витягаючися, відповіла повільно і цілком спокійно:

— Робити будемо, що робили вчера і позавчера. Иншої ради нема, як ждати, аж поїде. Добре, що зима минула і ти можеш до мене заходити вікном. Як би не те, то справді булоби погано.

— Ти, лише ждати і ждати. Як не жди, аж поїде гетьман, то жди, аж поїде гетьманич. Вже жду третий рік. Скажи, мені, що я тут висиджу, що я тут маю?

— Мене маєш...

— Поки не верне гетьман.

— Сим разом, як він верне, то нас тут вже не буде. Тиміш не перешкодить. Хоч закватерувався неначе на постійний прожиток, він тут не довго буде сидіти. Тепер війна і він потрібний батькови. Як приїхав, так поїде. Зараз по його відїзді поїду до Чигирина. З Чигирина з тобою далі в світ.

— І я думаю, що Тиміш не довго буде сидіти тут. Саме тому для мене загадочне се, що йому для тих пару днів була потрібна давна його комната. Чи не взяв він її тільки на те, щоби мене відсунути від скарбу? Чому я був йому невигідний під боком скарбу, або під твоїм боком? Також мені бачиться, що відколи він приїхав, усі вартові чудно якось позирають на мене. Куди обернуся, слідкують за мною їх очи. Може що занюхали? Я приніс ключі до скарбу. У мене вони не дуже безпечні. Ануж зроблять трус і знайдуть? Сховай їх у себе.

— А як у мене знайдуть?

— Хто знайде? Хто має приступ до тебе? Хто буде заглядати до твоєї скрині? Сього й сам гетьман не робить. В твоїй скрини ключі будуть безпечні. Як мені будуть потрібні, даси мені їх. Бери!

Кравчук виймив зза пазухи пару ключів і подав Олені.

— Кинь їх під подушки. Як встану, сховаю їх в скрини; на самім дні.

Коли Кравчук, сидячи у гетьманової, балакав з нею, вартові привели до Тимоша Тодора Медвина. Тиміш пішов з ним до Данила, щоби нарадитися, як Медвинови показати мачуху і Кравчука. Данило хвилю призирався Тодорови і промовив до нього:

— Спосіб може бути будьякий. Але, заки до того скажу мою думку, я хотівби щось більше знати про вас. Передовсім, чи можете сказати нам, чого ви так загаялися? З Кричевським ви бачилися, очевидно, перед його смертю. Він вмер в серпни 1649 року. Тепер маємо май 1651-го року. Чи діло що лиш тепер видалося вам таким важним?

— Я знав, що мене жде таке питанне. Я не сумнівався, що й ганьбити будете за ту гаянку. Але не я винен. Я був би й без приказу Кричевського пустився до вас, знаючи, що тут є смертельний мій ворог. Але я не був моїм власним паном. Я був неначе невільник, що відробляє довг свого батька. Я робив у литовського гетьмана. Князь не пускав мене, бо я ще не весь довг мого батька відробив був. Скоро звільнив мене, я зараз пустився в дорогу. Щоби збунтований і рознузданий народ не займав мене, я запустив бороду і надів рясу черця. І се не скрізь помогло мені. Один опришківський загін так погостив мене, що я лежав пів року. Самі знаєте, що війна і повстанне народу не мостять добрих шляхів для таких мандрівників, як я...

В сій хвили хтось заковтав у двері. Тиміш вийшов і побачив двох вартових. Один сказав йому, що мусить вийти з ним далеко в сад, бо се, що мають йому сказати, боятьcя говорити в хаті, хочби й шепотом. Тиміш не сумнівався, що скажуть йому щось про його гостя, або що до Суботова закралися якісь заговірники, спільники загадочного черця. Немало здивувався, коли один Татарин, затягнувши його глибоко в сад, став божитися на всі бусурменські святощі, що хоч скаже щось неймовірне, то се таки буде святою правдою. Зацікавлений Тиміш перебив ті заклини:

(Дальше буде).

Нова служниця: Прошу пані, в передній кімнаті є якийсь пан.

Пані: А не сказав він, як називається?

Служниця: Ні, як я його спитала, він поцілував мене.

Пані: Впустіть його — це мій чоловік.

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Попис школи В. Авраменка.

У неділю, 19. травня, в Ню Порку відбувся прилюдний попис української школи танку Василя Авраменка. На попосі було зібраних 300 танцюристів не лише з нюйорської школи, але й з близьких околичних, як з пасейської, пертамбойської, картеретської, елизабетської та нюарської. На попосі були зібрані всі учні шкіл без вибору, ліпших чи гірших. В. Авраменко показав глядачам увесь свій матеріял, з якого він ліпив на протязі двох і пів місяця український балет. Тому перед очима глядача перейшли добрі й навіть дуже добрі учні танцюристи, а також і слабі. Це не був виступ балетної трупи справжніх і добре вишколених артистів, але це був виступ учнів школи зі всіма їх плюсами та мінусами.

І треба сказати по праві, що всі недостатки, які звичайно подибуються в кожній шкільній підготовці, були утоплені в масі виступаючих і перед глядачем перейшла вся школа з усіми її недостачами й позитивними якостями. Останні були такі численні, такі сильні, такі виразні й маркантні та захоплюючі своїм артизмом і красою, що ізза них не можна було розпізнати недостач. Звичайний попис школи перетворився в художній тріюмф українського танку та в тріюмф творця тієї школи і великого майстра українського танку, В. Авраменка.

Здається, лише в повільному ритмі музики, в трохи затяжному темпі танків можна було відчути, що це виступає школа, а не справжній український балет. Можна було бачити й помічати, що не всі танцюристи робили свої кроки сміло й відважно, чого, очевидно, трудно сподіватися від людей, що можливо вперше виступали прилюдно. Але всеж таки ритм музики й українського танку можна би було приспішити, що зробилоб усі танці ще більше живими, ще більш ядерними. Таксамо й щодо самої музики, то треба робити її більш барвистою, треба їй дати більше життя, більше музикальної ріжнородности, бо однотонність її зморює слух. Сильніша музика, повніша своїми звуками, скорше захопить танцюриста, піднесе його настрій і додасть йому сильнішої яскравости, життєвости та бадьорости, а це в танках абсолютно потрібне. Отож на цю сторону треба звернути особливу увагу шановному нашому артистові В. Авраменкові, щоби в дальших своїх працях, на вищому курсі зі своєю шкільною молоддю, влити більше вогнистости та музикальної барвистости в музику своїх танків. Треба запалити в кожному танцюристі сильний темперамент, щоби він увесь горів і своїм горінням захоплював усіх глядачів так, щоб аж „жижки дріжали" в кожного, щоби в „кожного ноги підкосювалися", дивлячись на живий і захоплюючий танок.

Українські танки є такими, а не лише спокійними й розважними руками. Часами вони бувають занадто буйні, занадто нестримні, ґальопуючі, а в цьому і є краса. В українському танкові виявляється не лише сентиментально-меляхолійна натура Українця, але й буйна, бунтівничо - бурлива вдача його. Отсю другу сторону В. Авраменко видно не старається в своїх танках передати й розробити так, як першу. Можливо, це лише так він робить з початкуючими. Краса лежить не лише в спокійній ґраціозности, не лише в повільно-плястичному русі та хвилюванню, але й у бурхливих поривах, в несподівано крутих зворотах життя, що ламає несподівано всі форми, всі лінії та творить нові, бистрі, стрункі й теж зломані й шпичасті. Краса є не лише в спокою, в повільности, в закономірности, але й у бурі, в боротьбі та грандіозности несподіванок. І в той час, як перший рід краси заспокоює й нахиляє до відпочинку, другий — пориває до буйного життя, до боротьби. Отсе все є в українському танкові. Я думаю, що другого більше ніж першого й ним не можна нехтувати, бо саме в цьому лежить „іскра Божа".

В танкових рухах В. Авраменко показав справжню дисципліну. Він показав, як одному, незамітному рухові пальця його руки коряться всі танцюристи, котрі, йдучи немов за паличкою мага-чарівника, виконують всі рухи, які їм вказано робити. Особливо прекрасна була ідея у виконанню молитви-гимну „Боже великий єдиний", але повільність музичного ритму значно зменшувала те вражіння й силу впливу, які моглаб зробити ця руханка-молитва. Коли в співі ця повільність може покриватися силою голосів та експресією вимовлених слів, у танковій руханці цього нема. Лише бистріший темп і більш імпульсивна ритмічність рухів можуть зробити більший вплив на глядача і дадуть йому сильніше вражіння.

Думаю, що ізза браку часу, або відповідних танцюристів, що вміють співати, ґаївки були виведені без співу. Колиб дівчата співали, то ці ґаївки булиб ще кращі, ще сильніші. Гадаю, що ґаївки ліпше танцювати не під орхестру, а під спів, допускаючи орхестру лише для акомпаніяменту танцюючим співакам. Але тут же мушу підкреслити, що те, що дав Авраменко зі своєю школою в ґаївках, було на височині художнього танку й дійсно велике та артистичне.

„Аркан", „Козачок подільський", „Коломийка" випали знаменито. Хіба знову таки треба сказати, що місцями не зашкодив би скорший темп музики.

„Катерина-Херсонка" — чудовий степовий танок, уложений самим Авраменком. У виконанню учнів школи танок цей захоплював глядача своєю степовою шириною та розлогістю ритмічних рухів. Але в ньому також був представлений степ лише в гарну, спокійну погоду. Не було тут степу в бурю, коли страшної сили, нічим нестриманий вітер несе по полю величезні куці куряви, коли він рве й розкидає ген далеко по полю копиці й снопи, або на стерні ломить велике й повновісне своїм колосом жито та пшеницю. Ось цього степового елементу в цім танкові ще бракувало. Бракувало в ньому тих степових вихрів, що величезними стовбурями здіймаються до неба серед порівнюючи спокійного поля й у страшному та імпозантному вихру несуть все ген високо до неба, а потім розбиваються й зливою порохів та ріжних предметів, піднесених високо до гори, розсипаються по землі.

„Запорожський Козачок", „Журавель", „Гопак колом" були виконані чудесно. „Метелиця Вюча" здається потребує місцями жвавішого руху, щоби дійсно бути метелицею, що все захоплює й мете. „Аркан Коломийський" чи не одна з найкращих точок групового виступу. „Козачок" виконала шестилітня дівчина з таким артизмом, що треба подивляти її талан, уміння й хист учителя, що так її навчив відчувати та танцювати цей важкий і прекрасний танок.

„Коломийка наперед" була виконана прекрасно, а вже про пятьох хлопчиків, що танцювали „Чумака", нема що говорити. Сам танок, уложений В. Авраменком, дуже гарний, а у виконанню молоденьких його учнів це був просто танковий шедевр. Таксамо добре протанцювали дівчата „Козак-Гони Вітер".

Ефектовний танок „Запорожський Герць" робив велике вражіння, але виконавцям його ще треба багато попрацювати над собою, щоби вони змогли віддати ту ідею, яку ставить собі їх учитель Авраменко. Це, можливо, найтяжчий груповий танок, який був протанцьований у цей вечір; випав він добре, але не дав усього того, що може дати і, я вірю, дасть, коли танцюристи ще попрацюють під керовництвом свого геніяльного вчителя.

„Чумак" танцював сам В. Авраменко. Про його виконання нема що говорити, бо ми бачили перед собою живий великий твір великого творця. Так можуть танцювати лише генії й критикувати їх мені, смертному, не дано.

Вечір танків закінчився прекрасною руханкою-танком „Кучугура" та американським й українським гимнами.

Вечір скінчився, але люде довго не хотіли розходитися. Таке велике вражіння на всіх зробив виступ цих початкуючих учнів школи В. Авраменка. Кожному хотілося щось сказати, хотілось поділитися з иншими своїми вражіннями. Але треба було йти, бо якеб не було гарне й веселе свято, воно все таки має свій кінець.

Сподіваюся, що нарешті тепер наші Нюйорчане зрозуміють, який скарб вони мають у себе в школі В. Авраменка й всі полинуть до його мистецького національного джерела, щоби хоч краплину ликнути з нього для оживлення своєї національної душі.

Свій.

ЦЕРКОВНИЙ ХОР УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЇ В НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА.

— влаштовує —

ПЕРШИЙ ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО МАЯ (MAY 26) 1929 Р.

НА ФАРМІ ПАНІ РОЗИ МАЙҐЕР (за цвинтарем)

МУЗИКА ДОБІРНА

Вступ 25 центів для всіх.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 1-шій ПО ОБІДІ.

Нові цікаві забави, смачні закуски і холодні напитки задоволять і найвибагливійшого. 119,21

ПРИХОДІТЬ ВСІ!

НОВОСТИ В РЕКОРДАХ

OKeh-Odeon ELECTRIC

10" 75 ц.

15582 ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

Господар приїздить з дороги кіньми, тпр-у-у-кає і, спинивши коні, починає попрікати свою жінку, котра виходить напроти нього. Він підозріває її о приниманнє гостий в часі своєї відсутности, а вона, очевидно, заперечує. Після такої перепалки одно другому починає співати на перекір.

Вона:
Під камінням земля гуде
А до мене козак іде,
І чорнявий і білявий,
І високий, кучерявий.

Він:
От так чини, як я чиню,
Люби дочку, хоч би чию:
Хоч попову, хоч дякову,
Хоч хорошу, козакову.

Разом:
З рибкою борщ, їдж, коли хоч:
А не хочеш, вибачай, І ложечки не мачай.
Ох, ох! Та не люби двох!

ПІКНІК.

Товариство заголосило пікнік на неділю о 11-тій годині рано. Тимчасом о 3-тій годині пополудні ще нікого нема. Знуджений тим молодець починає флірту[в]ати до дівчини і співає:

Він:
Ой дуб, дуба, дуба, дуба,
Недалеко вже до шлюба.
Засватались на покосі,
Потанцюємо на росі.

Дівчина:
Хлопці, хлопці всі до мене!
Ґарні бровенята в мене
І намисто і дукач,
Бо мій батько богач.

Потім співають обоє:
Який батько, такий син,
Виносили з бочки сир,
До рябої удови
На досвітки ходили.

Опісля перекидуються словами:

Хлопець:
Вернись, кажу, чи ти чуєш?
Куди ти так чимчикуєш?

Дівчина:
На вулицю, моя мати,
З парубками погуляти... і т. д.

Всіх строфок є десять і тому співаки (Давиденко й Барчанівна) мають час розвинути не лише красу голосу, але коротко представити прегарну мельодраму.

Рекорда полишає соняшне — пікнікове — враження. Коштує 75 ц.

З дальших новостий рекордів ОКЕЙ ОДЕОН замітні:

10" 75 ц.

15583 **СІЧОВИЙ МАРШ,** відограний Українською Орхестрою з Пасайку, Н. Дж.

У. С. С. МАРШ, тої самої Орхестри.

Там приходять сольові партії: М. Маїка, М. Долішного, а диригує М. Сербинський. В Січовім Марші приходить на закінчення спів на унісоно: „Ми Гайдамаки". — Марш Укр. Січових Стрільців починаєтъся давною козацькою мельодією „Засвистали козаченьки", опісля переходить у воєнний марш, переплітаний закінченнем пісні „Ой видно село" — „Дівчино, рибчино..." „Хлопці-ж бо то хлопці"...

З так званих „Лемківських рекордів" вийшло дві останні части „Лемковского Весілля", опрацьованого С. Шкимбою, іменно:

10" 75 ц.

15100 **Лемковске Весілля, часть 15,** Останній танець. Співають: Е. Долина, Р. Бибель і О. Амерський.

Лемковске Весілля, часть 16, Конець Весіллю. Співають тісамі.

З виданнем сих рекордів покінчено Лемковске Весілля.

15101 **Ой у лузі, тай при березі.**

Сольові партії, переплітані мішаним хором, а таксамо і

Верховино, світку ти наш.

Сі пісні відспівали: Юлія Ророщук, Анна Курилко, І. Тидик й І. Машихин, під управою В. П. Гладика.

З давнійших українських рекордів виробу Окей Одеон пригадується:

12-цалеві $1.25.

81501 („ВЕЛИКДЕНЬ" („АНГЕЛ ВОПІЯШЕ" Український Хор „Боян" з Йонкерс, Н. Й. Діриґент М. Фатюк.

10-цалеві 75 цнт.

15581 („ГАҐІЛКИ", часть 1. („ГАҐІЛКИ", часть 2. Український Хор „Боян" з Йонкерс, Н. Й. Діриґент М. Фатюк.

Кромі українських є в нас також рекорди русскі, польські та инші, видані компанією Окей Одеон. На бажанне висилаємо катальог. — Лише просимо запамятати адресу й звертатися сюди, як до своєї фірми.

SURMA
BOOK AND MUSIC COMPANY,
103 AVENUE A, Tel. DRY DOCK 3752 NEW YORK CITY.
ОТВОРЕНО ВІД 9-тої РАНО ДО 10-тої ВЕЧЕРОМ.

ДО АМЕРИКИ! Без різниці, чи Ви є американським горожанином, чи ні, Ваша жена і діти можуть приїхати до Америки. То саме відноситься до фармерських робітників. Продаємо шифкарти до всіх частей світа. Полагоджуємо всякі старокраєві і американські справи. Споряджуємо контракти купна і продажі, повновласти і т. п. Вишукуємо дати приїзду до Америки і назви кораблів.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

пересилаємо почтою і телеграфічно по найтаньшій ціні.

ЛОТИ І ДОМИ

продаємо по дуже приступній ціні в першій українській оселі НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

По близші інформації заходіть або пишіть до нашого офісу:

THE GLOBE SERVICE CORPORATION
30 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY,

Корпорація знаходиться під зарядом:
КАЛИНА ЛИСЮК, голова дирекції.
Т. І. ГРИЦЕЙ, президент.
В. КНІГИНИЦЬКИЙ, касієр.
Д. ГАЛИЧИН, секретар.

УВАГА! НЮ ЙОРК І БРУКЛИН, Н. Й.! УВАГА!

:—: ЗЛУЧЕНІ ТОВАРИСТВА МІСТА НЮ ЙОРКУ І БРУКЛИНА ВЛАШТОВУЮТЬ :—:

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ 26. ТРАВНЯ 1929 Р.

В КЛІНТОН ПАРКУ, МЕСПЕТ, Л. АЙ., Н. Й.

ПАРК ОТВОРЕНИЙ ВІД ГОДИНИ 11-тої РАНО. :—::—::—: ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Запрошуєтъся всіх українських робітників і робітниць прибути громадно на цей ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК і провести весело час між знакомими.

ПЕРШОРЯДНА МУЗИКА. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ. — ОСВІЖАЮЧІ НАПИТКИ. — РІЖНІ ЗАБАВИ. — БАГАТО НЕСПОДІВАНОК.

Дороговказ: „В. М. Т." собвей на 14-тій вулиці (лінію, що йде попід 14-ту вул. і попід ріку до Бруклина) та їхати до стації Ґренд в Бруклині; там пересісти на Ґренд Стріт трамвай й їхати до Рост Стріт. 121-2

Боротьба Велика Боротьба

Залізняк проти Вашбурна - Стока проти ТотсМондт

Девито проти Ґеслина - Назарян проти МКей

Ґардині проти Захаряса

В СУБОТУ 25-го ТРАВНЯ (MAY)

в салі Star Casino, 107th Street, New York City

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ.

Дороговказ: Брати 3-тої Евені елевейтор до 106 вул , або Лексінґтон Ев. собвей до 104 вул.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ВАЖНА ДЛЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ ФІЛЬМА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

буде ставлена цими днями в слідуючих місцевостях:

ГАРТФОРД, КОНН., СУБОТА, 25-ГО МАЯ
KNIGHTS OF COLUMBUS AUDITORIUM, 28 PROSPECT, ST.
в годині 7[-]мій вечером.

ПРИХОДІТЬ ТОЧНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО СКАЛАТ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ТРАВНЯ 1929 РОКУ
(SATURDAY, MAY 25th, 1929)
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.
Початок в год. 7-ій вечером. — Вступ 50 центів.

Родимці! Українське Запомогове Товариство Скалат запрошує Вас прибути громадно на наш БАЛЬ, де забавитесь в товаристві своїх знакомих. За добру забаву ручить Комітет. 120-1

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ УБРАНЬ

З причини, що я переходжу до другого бизнесу, роблю велику випродаж убрань по дуже дешевій ціні. Прийдіть і переконайтеся.

ONDRIS CLOTHIG CO., INC.
113 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(межи 7—8 улицею)
TEL. ORCHARD 1667.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ! ПОЗІР!

ЗАЛІЗНЯК

БОРЕТЬСЯ В ДЖЕРЗИ СИТІ НА ПРОЗЬБУ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ

ІВАН ЗАЛІЗНЯК

великий український силач
— буде боротися —
В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
В ПЯТНИЦЮ, 24-ГО ТРАВНЯ
В ГАЛИ 532 НЮАРК АВЕНЮ,

ІВАН ЗАЛІЗНЯК

буде боротися до побіди.

ТАКОЖ БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ ИНШІ ТРИ ПАРИ.

ПОЧАТОК О ГОД. 8.40 ВЕЧЕР.

На цей виступ Івана Залізняка в Джерзи Ситі, Н. Дж., проситься всю українську кольонію

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

Має рацію.

Учитель: Що є від нас дальше — Африка, чи місяць?

Малий ученик: Африка.

Учитель: А се чому?

Ученик: Бо ми можемо бачити місяць, а не можемо бачити Африки.

ПРОГУЛЬКА :—: до :—: ГАЛИЧИНИ

УКРАЇНСЬКЕ ІМІҐРАЦІЙНЕ БЮРО
враз з
ҐАРАНТІ ТРОСТ КОМПАНІ

УЛАДЖУЄ дві великі прогульки на догіднім і поспішнім кораблі Red Star лінії BELGENLAND, відходячого 1-го червня і LAPLAND, відходячого 13. липня. Кожда прогулька під доглядом нашого представника, котрий займеться прогульковцями аж до Тернополя. Подорож на кораблі в обі сторони буде коштувати $170, до Львова і назад $197. До Львова в одну сторону $120 включаючи податки. Для негорожан постараємося о перепуски на один рік з Вашинґтону. Купіть в нас шифкарту для ваших приятелів.

Свої зголошення шліть сейчас на понизшу адресу: 86—

WASIL HAPANOVICH
5 Belmont Avenue,
NEWARK, N. J.

RED STAR LINE
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,
No. 1 BROADWAY, NEW YORK

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ҐРОСЕРНЯ-ДЕЛІКАТЕСЕН.

Добрий бізнес, $600 тижневого торгу, мусить продати сейчас з причини виїзду. Добра нагода дешево купити для скорого купця. Українсько-польська дільниця. Голоситися: J. Tanski, 17 St. Marks Pl. (8th St., близько 3-тої Евені), New York, N. Y. 121-3

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.

Перевозимо меблі, пяна, в Ню Йорку і околиці, а також в подальші місцевости, по найнизших цінах. Голосіться або кличте: 107—

M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY.
Tel. Stuyvesant 7950.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 18 акрів при битій дорозі, 5 кімнат дім, електрика, барна, доярня, курник, корова, 80 курий, вся машинерія. Ціна $3,500. Готівкою $2,500. Пишіть по катальоґ фарм. Голоситися до: 120-2

BIRDSALL REALTY CO.,
Washington, N. J.

НА ПРОДАЖ фарма 25 акрів, земля чиста огородова, 15 акрів орної землі, а 10 грубого ліса, сад, річка, дім 4 кімнати, фармерські забудовання в якнайліпшім порядку, знарядля, 3 дійні корови, 1 кінь, кури, безроги, гуси, одна і пів милі від міста і стації, в гарнім здоровім положенню, фарма надається до годівлі безрог, спродає старий фармер, варта далеко більше, як ціна. Ціна $3,750, готівкою $1,750. Голоситися до: 121-3

K. G O S,
KNOPFF ST., MANVILLE, N. J.

ФАРМА 53 акрів, земля чиста огородова, першої кляси, сад, дім 9 кімнат, пивниця, барна, курники, хліви, в дуже добрім стані, фармерські знаряди, 5 коров, 2 ялівки, 2 коні, безроги, кури, гуси, недалеко міста і фабрик, фарма дуже добра і рентовна, продається по причині старости фармера. Ціна $7,000, готівкою $2,500. Голоситися до K. GOS, Knopff St., Manville, N. J. Богатий вибір менших і більших фарм як найліпше загосподарованих. Голосіться, а ми вам покажемо, як можете жити на фармах і які можете мати зарібки. 121-3

DR. N. M. HNATYSHYN,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
2191 PROFESSOR STREET,
Tel. Atlantic 2054, CLEVELAND, O.
Проти Українського Банку.

ПРОДАЄ **ДОМИ** В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ
— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY

поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весілля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, як: рожі, лілії, цвіти тяті і много инших.

Замовлення виконує скоро і ціни уміркавані.

Поручаючися ласкавій намяти, остаюсь з поважанием 42—

Д. М. Колісник, власт.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

FLIT
KILLS FLIES MOSQUITOES Quicker!

ЯК ПОЗБУЛАСЯ РЕВМАТИЗМУ.

Знаючи з переконання тяжкі терпіння ревматизму пані І. Е. Горст, 204 Davis Ave., 66-G, Bloomington, Ill., є так вдячна за се виліченеся з него, що хоче сказати всім терплячим як позбутися його звичайною методою в дома.

Пані Горст нічого не продає. Лишень витніть сю оповістку і зашліть її до неї з Вашою адресою, а вона радо вишле сю цінну інформацію Вам цілком даром. Пишіть до неї сейчас поки не забудете. 208—

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2562